

STOPA

Zpráva č.9

"Chcem věrni
zůstat také dál" ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V EXILU

STOPA, P.O.Box 1948
San Diego, Cal. 92112

Březen 1965.

Vzpomínka na T. G. Masaryka.

Pro toho, kdo v roce 1937 vyrostl už z dětských kalhotek, to kalné ráno 14. září, kdy zemřel prezident T. G. Masaryk, na věky zůstane označeno v kalendáři, jak prorokoval básník Jaroslav Seifert ve své panichidě na Masarykovu smrt. Ačkoliv Masaryk churavěl už delší čas, přece jen jeho smrt zapůsobila hlubokým dojmem, který nedovedla smazat ani tak pohnutá léta, která potom následovala. Každý z nás by pravděpodobně ještě dnes mohl dosti podrobně vylíčit, jak se ho tato událost dotkla.

Mně Masarykova smrt připomněla, jak jsem se o něm dozvěděl po prvé. To bylo někdy koncem dvacátých let, kdy jsem byl na návštěvě v malé středočeské vesničce v chaloupce starého domkáře, jakých už v Čechách asi není. Měla doškovou střechu a my kluci jsme využili každé příležitosti, abychom na ni vylezli a sjížděli po zadnici dolů, jako na skluzavce o pouti.

Kromě této atrakce vzpomínám si také na dva obrazy, které visely na čelné stěně hlavní jízby po obou stranách starého kříže. Byli na nich zobrazeni dva staří páni s plnovousem, jaký nikdo v celé vesnici neměl, a to dráždilo mou zvědavost. Jednou jsem se tedy zeptal, kdo ti páni jsou. Stařeček se zatvářil velmi slavnostně a ztlumeným hlasem jako v kostele mi pověděl: "Ten první, to byl moc hodný pán, a když umřel, přišla na nás veliká vojna, hlad a bída. Ten druhý, to je také moc hodný pán, a až ten umře, zase přijde veliká vojna, hlad a bída."

Teprve po letech, když jsem se tam zase vrátil, poznal jsem, že na prvním obraze byl rakouský císař Franz Josef a na druhém T. G. Masaryk. Bylo mi divné, že oba ty obrazy mohly tam viset tak vedle sebe, ale tak se naši prostí lidé dívali na poměry. Ačkoliv přijali republiku, přece jen vzpomínali na staré Rakousko bez trpkosti a zvláště nedali dopustit na starého zeměpána. Nepořídil jsem, když jsem se snažil vysvětlit tomu stařečkovi, že Franz Josef nezemřel před válkou, ale až v roce 1916, tedy uprostřed války, a že sám nesl značnou vinu za rozpoutání té veliké vojny. "Co ty můžeš vědět," vzdoroval, "ty jsi ještě nebyl na světě, to ti školy popletly hlavu."

To mi tedy přišlo na mysl, když jsem slyšel o Masarykově smrti. Přes všechnu dětinskost těch hovorů, nemohl jsem vypudit z halvy ta slova: "Až ten pán umře, zase přijde veliká vojna." A kolikrát jsem na ně zase myslel za mobilisace roku 1938, když jsem jako skautík, sotva čtrnáctiletý, stál na stráži před naší elektrárnou s puškou v ruce a s tím nepříjemným pocitem odvahy i strachu, který si každý z nás pamatuje jistě ze své první hlídky v táboře. A kolikrát jsem na ně myslel, když ta veliká vojna skutečně přišla.

Někdy v roce 1942 jsem byl zase u svého známého. Došková střecha už byla nahrazena šindelovou, ale ty dva obrazy tam ještě visely. Vystavovat obraz Franze Josefa za Masarykovy republiky nebylo zrovna populární. Vystavovat obraz Masaryka za německé okupace českých zemí bylo krajně nebezpečné. Němci takové věci přísně trestali a čeští fašisté, kteří Masaryka hluboce nenáviděli, byli vždycky hotoví takové věci udat. Tehdy jsem pochopil, že za tím dětinským tlačením bylo něco víc. Byla to ona živelná schopnost prostého člověka přijímat nové věci a lidi a přece zachovat památku starým, alespoň do té míry, do které si to zaslouží.

Když jsem po válce začal studovat dějiny, bylo pro mne zajímavé pozorovat, že moderní historikové se příliš s tou lidovou vírou nerozcházejí. Staré Rakousko v jejich knihách už nevypadá tak černé, jak ho líčily naše učebnice. A cokoli bylo napsáno proti Masarykovi, zleva či zprava, dosud stojí na slabých nohou.

Peček Anderle

K padasatinam Dr. J. Kratochvila.

V roce 1922 na orelskem sletu v oddile bratra Ing. Halacky zacal jako male vlce, ale teprve v roce 1927 zacal "poradne" skautovat, tak jak si to vzdy pral. Stal se clenem 13. oddilu Brno, který vedl Ing. Pozdicek a pak Ing. Frant. Hanzelka. Ponevadz byl nejmladsi a nejmensi v oddile, dostal valecne jemno: "baby" a to mu zustalo.

Jako gymnasista byl horlivym skautem. Jiz v roce 1928 pri taborech slovanskyh skautu v Bilovicich u Brna (bul to vlastne Zemsky sjezd) pokousel se o prvni reportaze z taboru. Cetne skautske tabory prozil pak v udoli reky Jihlavy Oslavky a hlavne ricky Chvojnice, kde jiz jako zast. vedouciho oddilu vlastne vedl v r. 1932 svuj prvni samostatny tabor. V roce 1933 se zucastnil Jamboree v Godolo u Budapesti a komentoval udalosti tabora v brnenskyh novinach.

Z jeho literni skautske cinnosti jsou nejznamejsi knihy: ROK JUNAKU, HRDINOVE NEJVETSI a MEZI JUNAKY.

Nyni pusobi jako vysokoskolsky profesor na Ukrajinske universite a na Vysoke skole technicke ve Stuttgarte a kona vyzkumy polarni fauny v Arktide. Nejvice je znam nasi exilove verejnosti vedenim Cs. dalkove skoly v Norsku a skautingem. Chicagska skupina skautu preje bratru Kratochvilovi vse nejlepsi.

S J E Z D

Jsme v cizině, či emigraci většinou asi patnáct let. Jen si to spočítejte! Kolik z nás se znalo doma osobně? sotva polovina. Kolik z nás se potkalo alespoň někde v DP lágru? Snad ještě několik. A ti ostatní se nikdy ani neviděli a bude leckdos překvapen když se s tím či oním potká a uvidí, že "takhle jsem si ho vůbec nepředstavoval". I ti, kdo se známe, nebo jsme se znali doma, jsme se změnili. Leckomu z nás "kol hlavy starostí se věší příze", ten již není oním křepkým štíhlým mladíkem a onomu prořídly vlasy za těch posledních čtrnáct let. Rozpršeli jsme se po pěti kontinentech a vsáváme do sebe místní názory, kulturu či pakulturu. Ani si to neuvedomujeme. Používáme cizích slov, mluvíme s cizím přízvukem a slova naší mateřštiny nabrala nového významu.

Dopisujeme si, ale pochybuji, že si skutečně rozumíme. Odcizujeme se neúprosně a čím dále tím rychleji.

Je proto na čase, abychom se sešli, viděli se a spolu si pohovořili tváří v tvář a snažili se opět si rozumět, tak jako kdysi.

To se však nedá udělat za den či dva na nějakém sjezdu. Vzpomínám si velice dobře, když jsem přišel domu po válce a sešel jsem se po šesti letech se svými přáteli, s nimiž jsem si tak dobře rozuměl. Objímali mne, měli skutečnou radost, že mne vidí, mluvili jsme jeden přes druhého asi půl hodiny a pak to nějak umlklo. Dívali jsme se na sebe a nebylo co říci. Odcizili jsme se a omezili jsme tedy svůj hovor na nějaké ty banální fráze, nebo snad na několik novinek o kdysi společných přátelích.

Musíme si proto sjezd a svoje setkání připravit. To se nedá udělat za týden a musíme všichni zatahnout za ten provaz alespoň trochu. Máme tyto zprávy, které všichni čteme. Čteme je pořádně a věnujme v každém čísle trochu času přípravě k našemu setkání ne letos, ale příštího roku. Požádám vaším jménem naše Chicágské, aby mezi sebou vytvořili přípravný výbor, který by promyslel technické věci a my si v každém čísle popovídáme o tom, co budeme na sjezdu dělat.

Dnes snad jen tak všeobecně: Musíme si předem uvědomit tyto hlavní věci: Jaký je náš účel zde, mimo udržování starých přátelských styků? Vlastní oddíly mládeže nemáme. To si nenamlouvejme. Skautujeme-li někteří z nás, je to jen v oddílech cizích chlapců a děvčat, ne našich. Je to jiná praxe a jiná tradice.

Snažíme se udržovat styk s mezinárodním skautským světem a jeho pohlaváry. To se nám dosud daří i když nemůžeme docílit uznání našeho zahraničního skautského hnutí. Námítka je jasná. Ptají se nás, kde máme ty oddíly mládeže. Kde skutečně provádíme skautskou činnost. Zatím musíme být spokojeni, že udržujeme jakési styky sebe řídkší a pomyslňější. Musíme si však uvědomit, co v tom můžeme a chceme s o u s t a v n ě d ě l a t.

Chceme být připraveni na to, abychom mohli pomoci, kdyby u nás bylo obnoveno skautské hnutí. Jaké by to bylo hnutí? Bylo by to skutečné skautské hnutí? Co pro ně můžeme udělat, teď a potom? O všech těchto problémech si pohovoříme v příštích číslech a potom společně na sjezdu. Musíme konečně utvořit jakýsi sbor, řekněme tomu třeba náčelnictvo, které bude ovšem jiné, nežli doma, protože má jiný úkol. Musí to být sbor, který dovede řešit a promyslet směr nice a pak koordinovat práci všech na dálku a písemně, který dovede navázat styky prostřednictvím vhodných jednotlivců mezi námi se skautskými organizacemi po celém světě.

O tom všem si budeme psát a potom hovořit až se sejdeme. Přemýšlejte o tom a napište co si o tom myslíte do Zpráv.

Připravujme se, abychom byli připraveni na sjezd!

Váš Velen

Moji mladí bratři,

když jsem Vám odeslal vzpomínku na br. Svojsíka, začal jsem teprve opravdu vzpomínat, co za krásu jsme vlastně od něho dostali se zavedením Skautingu. Co nových zájmů v nás bylo vyvoláno, a jak nový způsob výchovy podle jeho otcovských vloh a podle krásného programu hnutí vytvářel z nás pomalu, ale neúprosně nové lidi.

Proč říkám pomalu? Protože tu nebyla stanovena lhůta, kdy se musíme dostat vědomostmi, chováním, zručností, pílí a absolvováním kursů k druhotřídní zkoušce. Nebylo vůbec stanoveno, že se skládat musí. Bylo věcí ctižádosti smět nosit ten měděný odznak. Ale postříbřený odznak prvotřídního skauta byl vlastně teprve dokladem, že se u nositele jedná o skauta skutečného. Ve starších oddílech nebylo zvláštností, že neměly ani jednoho člena bez odznaku. Našly se družiny, kde všech 8-12 hochů mělo odznaky postříbřené.

A proč jsem napsal neúprosně? Protože skauting jako organizace dobrovolníků si nemohla dovolit rozlišovat mezi dobrými a nedobrymi hochy, ale neúprosně šla za svým cílem. Ten se buď přijímal nebo přejímal, nebo hoch nebyl schopen se přizpůsobit a odpadl sám. Kolikrát víc hochů prošlo našimi oddíly než zůstalo. Nedovedli chápat výchovnou stránku návratu do přírody v době, kdy naši moderní rodiče nás začínali vodit na nedělní procházky za město s nezbytnou zastávkou v zahradní hospodě. Nedovedli pochopit, že z té přírodní dokonalosti se musí čerpat pro život, že kursy pomoci mají velmi málo s konkurencí lékařům, ale že neodbytně nabádají k vůli pomoci za všech okolností. Nepochopili, že uvolnění z kázně rodinné nebo školní je zatěžkácí zkouškou pro ukázněnost dobrovolnou, samozřejmou ve volné přírodě jako v náručí milující matky. Nepochopili, že krása, dokonalost a velebnost přírody se nespokojí položivním charakterem, že vyžaduje čistou a oddanou duši, schopnou pokorně přijímat její dary a obdivovat se její nepředstírané dobrotě. Skauting nebyl

tehdy ještě trampingem, který zprofanoval návštěvy volné přírody.

Věřím, že všichni chápete správně své povinnosti v oddíle a že i v atomovém věku si zachováte vůli žít volně ve volné přírodě, bez nástrah jiným a čestně tak, jak ona žije podle vůle Stvořitele.

A napište mi, zda naše přichylnost k těmto samozřejmostem je vámi opětována.

A buďte připraveni na další povídání Vašeho bratra

Sao Paulo 30.1.65.

Fr. Hermana

SDĚLENÍ PRO ČLENY S T O P Y:

Jedním ze základních pravidel a požadavků pro udržení spojení mezi námi je, aby každý alespoň jednou za rok napsal nebo alespoň jinak dal o sobě vědět (jako "poslat krabici bonbonů", nebo příspěvek). Bez toho není možno mít jistotu, že dotyčný skutečně dostává dopisy a časopis a nebo, že si je přeje dostávat. A nakonec obojí stojí čas a peníze.

Aby toto a několik jiných otázek bylo objasněno, KAŽDĚMU BYL ODESLÁN dotazník v prosinci 1964.

Redakce STOPY očekává, že každý na dotazník odpoví.

Fretka
c/o STOPA P.O. Box 1948
San Diego 12, California

ZPRAVY:

SKAUTI V KONGU: Podle původní zprávy Skauta-Exulanta bylo několik sester a bratrů skautů jak černých, tak bílých při masakrech povstalců ubito a těžce zraněno. Skauting se vždy snažil nejen o rovnost všech ras, ale hlavně o vzájemné pochopení a vzájemnou lásku. Kam dospěl pokrok našeho století, který po všech těch krásných zásadách nejsurovějším způsobem šlape?

JARNÍ EXPEDICE: Bratra J.K. Babyho bude v době mezi 1. dubnem až 10. květnem! Kdo z bratrů má ev. zájem se expedice spoluúčastnit, napiš do redakce Skauta-Exulanta o bližší informace.

SKAUT - EXULANT: Je rozesílán bývalým skautkám a skautům zdarma. Pokud víte někoho, kdo má opravdový zájem a upřímný poměr ke skautingu, napište na adresu: SKAUT-EXULANT, Fach 1134, Stuttgart, Germany

ODPOVĚĎ RACKOVI

Ráda bych reagovala na úvahy Racka v posledním čísle Stopy. Totiž, bráškové a sestřičky, přiznám se bez mučení - nemám na vybranou, Fakir vytrvale volá každý den a ptá se, zda už jsem našukala pro Stopu článček. Jeden den se člověk vymluví, že nemá čas: Musela jsem na nákup. V úterý mi nebylo dobře, ve středu jsem pracovala v obchodě (to dělám jednou týdně pro oddech od dvou zdravých, živých dětí), ve čtvrtek jsme měli návštěvu, v pátek jsme byli na návštěvě sami a dnes v sobotu mě hryže svědomí.

Tak si sedám, přelouskala jsem znovu článek, zadumala se nad tím, jak to ten Racek dovede všechno hezky podat, a s hrůzou zjišťuji, jak děsně těžko se vyjadřuji já, která skautovala jen jako dítě, a to ještě jako dítě městské - kromě táborů jsem se věru v přírodě samé moc nepohybovala a většinu skautských znalostí jsem načerpala v klubovně. Uzlovaly jsme, dokonce jsme byly hbité ve vázání asi osmi druhů uzlů, které jsem byla kdysi schopna utvořit se zavázanýma očima nebo za zády, ale... a teď Racek asi padne do mdlob - skutečně v této úžasné zručnosti jsem se nikdy neuměla uplatnit v praxi. Když se mi dnes přetrhne šňůra na prádlo, nevím, jestli mám jít koupit novou, nebo prostě použít šňůry kratší. Oh, ano, také jsem se jí pokusila navázat k sobě, ale dopadlo to žalostně - při nejbližším věšení prádla to zas povolilo. Vazba dřev pomocí lan zní velkolepě - ale doufám, že nikdy nebude na mě nikdo chtít, abych vysvětlila, co si pod tím představuji. Signalisace - vzpomínám, že jsme si kdysi ve dvou skupinách vzájemně signalisovaly - na př. morseovka mi připadala báječně tajuplná a ovládala jsem ji. I s praporky jsem to dovedla. Dnešní moje signalisování spočívá v tom, že odpovídám řady telefonů, hovořím a přitom myji nádobí, míchám omáčku, krmím děti, žehlím nebo podobně. Škoda, že nás kdysi vedoucí nenaučila rozlišovat různé signály, jaké vysílají nemluvnata, snad by to bylo občas přispělo ke klidnější domácnosti před několika málo roky, kdy naše dvě děcka s oblibou vydávala děsivé skřeky uprostřed noci a já se zoufale snažila zjistit, zda má kojenec hlad nebo mokrou plínku nebo bolení břicha, nebo chce jen společnost.

Znalost národních symbolů (vlajek) byla pro mne kdysi důležitá, chtěla jsem vyhrát v závodech, a měla jsem je našprtané. Dnes je pro mne důležité rozpoznat symboly v recepisu, vědět, jak zasklít kuchyňské okno, které mi nadějný synáček rozbije v půli února, umět zastavit krev řinoucí se dcerce z nosu, spravit rozbité autíčko či panenku, nasadit znova šuplík, který vyletí z pantů, spravit vodovod, který neodtéká atd. Nechci kritizovat "scoutcraft". Ne, to jsem neměla v úmyslu. Některé zručnosti jsou důležité, ale člověk si musí pro život umět vybrat jen to, co bude potřebovat. Jde-li o esenciální věci či ne, nemohu říci. Ne všechny. Ne vždycky. Ne pro každého. Některé - někdy - a pro někoho. V mém případě snad neměly praktického významu. Ale v dalším odstavci se Racek ptá, jak se stavět ke skautingu jako k životnímu směřování. A snad tady mi dal skauting víc než v tom předešlém.

Zapomněla jsem uzle, signalisaci, symboly, ale uvízl mi v paměti skautský zákon a slib; věřím, že pomocí těch dvou jsem pochopila, jakým člověkem mám být. Zákon skautský se přesprávil neliší od zákona Božího. Nakonec každý zákon se skládá z bodů, které mají tvořit lepšího člověka. Je skautský zákon úplný?, ptá se Racek. Je možno udělat dokonalý zákon? I k Desateru bylo později přidáno Patero církevních přikázání a z nauky bylo Církví vybráno Sedmero hlavních hříchů. Zdálo-li se tady Bohem dané Desatero neúplným, jak by bylo možno předpokládat, že by skauti byli schopni sestavit "úplný zákon"?

I když žádná lidská organizace není schopna vyhlásit zákon zcela dokonalý, přece skautská výchova se proslavila nad jiné svou ušlechtilostí, láskou k přírodě a bratrstvím.

Maruě

V neděli 7. února se konala v chicagské oblasti další skautská schůzka, tentokrát u sestry Olgy. Hlavním bodem programu bylo rozhodnutí snažit se pomocí některé české rodiny v Německu, která dosud neměla možnost vyemigrovat. Bratr fakir má obstarat jméno a adresu potřebné rodiny. Zahráli jsme si několik "kimovek" a s hrůzou zjistili, jak jsme vyšli z praxe. S doprovodem kytary jsme zazpívali několik skautských písniček, ale ježto se blížilo k půlnoci, musili jsme skončit.